

Regeringens proposition

1975/76:75

om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier

beslutad den 30 oktober 1975.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

OLOF PALME

LENNART GEIJER

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att det statliga partistödet höjs med hänsyn till främst det ökade kostnadsläget.

Förslag till Lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier

Härigenom föreskrivs att 2, 6 och 8 §§ lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Partistöd utgår som mandatbidrag. Varje mandatbidrag utgör 85 000 kronor.

Partistöd utgår som mandatbidrag. Varje mandatbidrag utgör 115 000 kronor.

6 §¹

Parti som vid val till riksdagen fått minst 4 procent av rösterna i hela landet erhåller för varje år för vilket valet gäller ett helt grundstöd. Helt grundstöd utgör 1,5 miljoner kronor.

Parti som vid val till riksdagen fått minst 4 procent av rösterna i hela landet erhåller för varje år för vilket valet gäller ett helt grundstöd. Helt grundstöd utgör 2 025 000 kronor.

8 §¹

Parti som avses i 6 eller 7 § erhåller utöver grundstödet tilläggsstöd för varje år för vilket valet gäller med 4 200 kronor för varje vunnet mandat, om partiet är företrätt i regeringen, och annars med 6 300 kronor för varje vunnet mandat.

Parti som avses i 6 eller 7 § erhåller utöver grundstödet tilläggsstöd för varje år för vilket valet gäller med 5 650 kronor för varje vunnet mandat, om partiet är företrätt i regeringen, och annars med 8 500 kronor för varje vunnet mandat.

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den har utkommit från trycket i Svensk författningssamling. De nya bestämmelserna tillämpas dock för tid från och med den 15 oktober 1975. Före ikraftträdandet ingivna ansökningar om stöd för det år som räknas från och med nyssnämnda dag skall anses avse stöd med belopp som följer av bestämmelserna i den nya lydelsen.

I fråga om parti, som har erhållit statligt stöd för tiden från och med den 1 januari 1975 till och med den 14 oktober 1975, utgår tillägg till partistödet med 8 750 kronor för varje mandatbidrag som partiet har erhållit för nämnda period samt tillägg till kanslistödet för samma period, dels till grundstödet med 153 000 kronor, dels till tilläggsstödet med 430 kronor för mandat, om partiet under perioden har varit företrätt i regeringen, och annars med 640 kronor för mandat. Nu angivet tillägg utgår utan föregående ansökan med tillämpning av bestämmelserna i 13 §. Utbetalningen göres av riksgäldskontoret inom en månad efter det att denna lag har trätt i kraft. Härvid gäller bestämmelserna i 14 § andra stycket i tillämpliga delar.

¹ Senaste lydelse 1974:563.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1975-10-30

Närvarande: statsministern Palme, ordförande, och statsråden Sträng, Johansson, Holmqvist, Aspling, Lundkvist, Geijer, Bengtsson, Norling, Feldt, Sigurdsen, Zackrisson, Leijon, Hjelm-Wallén.

Föredragande: statsrådet Geijer

Proposition om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier

Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier utgår stöd åt partierna för ett år i taget. År räknas därvid från och med den 15 oktober. Stödet utgår dels som partistöd, dels som kanslistöd. Partistödet utgår som mandatbidrag. Varje mandatbidrag utgör f. n. 85 000 kr. Kanslistödet, som utgår endast till parti som är företrätt i riksdagen, består av två delar, ett grundstöd och ett tilläggsstöd. Helt grundstöd uppgår f. n. till 1,5 milj. kr. och tilläggsstöd till 4 200 kr. för varje vunnet riksdagsmandat, om partiet är företrätt i regeringen, och annars till 6 300 kr. för varje mandat.

Partistödet och den del av kanslistödet som utgörs av grundstöd har varit oförändrade sedan partistödslagen tillkom år 1972. Tilläggsdelen av kanslistödet fick däremot sin nuvarande storlek genom ett riksdagsbeslut våren 1974 (KU 1974:19), vilket innebar att de dittills gällande beloppen räknades upp med 20 %.

Det förutsattes vid partistödslagens tillkomst att det statliga kansli- och partistödet med hänsyn till penningvärdeförändringen skulle omprövas med kortare intervaller än vad som dittills hade varit fallet (prop. 1972:126 s. 48-49). Jag förordar nu efter samråd med chefen för finansdepartementet att det statliga stödet till de politiska partierna räknas upp. Detta är motiverat inte bara av förändringarna i det allmänna kostnadsläget utan också av att det förslag till kommunal rösträtt för invandrare som regeringen nyligen har beslutat (prop. 1975/76:23) kan förväntas innebära ökade krav på partiernas informationsverksamhet.

Jag förordar att det statliga stödet till de politiska partierna generellt räknas upp med ca 35 % för år 1976. Kostnaderna härför uppgår till ca 13,8 milj. kr. Med hänsyn till konstruktionen av partistödslagen kommer den del av höjningen för år 1976 som avser årets sista två och en halv månader att utbetalas först under nästa budgetår. Härutöver anser jag det motiverat med ett övergångsbidrag på totalt ca 7 milj. kr. för år 1975.

Eftersom år i partistödslagen räknas från och med den 15 oktober får den nu nämnda förstärkningen av partistödet åstadkommas genom att partistödslagen ändras så att de där angivna beloppen höjs med verkan från och med den 15 oktober i år och att samtidigt de partier som har erhållit stöd för den period som gick ut den 14 oktober i år genom en särskild övergångsbestämmelse tillerkänns ett särskilt tillägg till ifrågavarande stöd avseende tiden före den 15 oktober. De ansökningar som partierna har gett in för år 1975/76 bör genom en särskild bestämmelse förklaras avse stöd beräknat på grundval av partistödslagens nya lydelse. Jag föreslår vidare en bestämmelse av innebörd att det särskilda tillägget till stödet för närmast föregående period skall kunna betalas ut utan föregående ansökan.

Med anledning av förslaget kommer det under andra huvudtiteln uppförda anslaget Stöd till politiska partier att för innevarande budgetår belastas med ytterligare ca 18 milj. kr.

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier.

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.